

Josefodolské divadelní jaro 2021

Josefodolské divadelní jaro se konalo po dvou odkladech o víkendu 16.-18. července 2021, jako obvykle v Divadle J. K. Tyla, v organizační gesci místního souboru a s významnou podporou Ministerstva kultury, Libereckého kraje a obcí Josefův Důl, Desná, Albrechtice v Jizerských horách, Jiřetín pod Bukovou a Smržovka. Na programu bylo pět představení – a jak už to tak u většiny letošních přehlídek bylo, korona ji poznamenala v míře větší než malé. Porota ve složení Petra Richter Kohutová, Petr Hruška, Miroslav Král a Karel Vlček přesto mohla využít práva nominovat a doporučit, také udělila devět individuálních cen.

Klub je inscenační stálící souboru ŽUMPA (Žebravého UMěleckého PAnoptika) z Nučic; uveden dosud šestnáctkrát, byl k vidění na Pražské oblastní přehlídce amatérského divadla 2020 (recenze je součástí článku o POPAD, viz <http://www.amaterskascena.cz/clanek/budoucnosti-mila-uz-ji-tady-byla-aneb-popad-2020-nrhpv.html?fbclid=IwAR3Mc5JY1qOF1KrPnhhc-lQOKPIdAQq-ZBB1gfHqGWpU9bCQ6M1GsKWJZCo>), v off programu loňského Jiráskova Hronova i na letošním Divadelním Pikniku Volyně (rozhovor s tvůrci a recenze ve zpravodaji, viz <https://divadelnipiknik.cz/wp-content/uploads/2021/07/DPV-2021-zpravodaj-04.pdf> - strany 6 a 7). Odvážná anekdota o dvou heterosexuálních bílých mužích v (nižším) středním věku, kteří se setkávají v „baště malomocných“ – klubu opuštěných mužů, je postavena na názorovém střetu dvou typů – a na hereckých výkonech Davida Draxlera (v roli „Buldozera“) a Martina Kozáka (v roli „Lingvisty světového formátu“), jimž v Josefově Dole v roli Stevarda asistoval režisér kusu Jakub Pilař. Představení velmi dobře drželo pohromadě, přestože ne všechno bylo tak zřetelné a jiskřivé jako při premiéře, nicméně inspirovalo k improvizovanému poměrně obšírnému semináři na téma analýza textu a jeho možné interpretace. Mluvílo se o tom, jakým prostorem je vlastně titulní klub a jak ho definovat; jaké jsou vlastně hlavní postavy a nakolik jsou jejich promluvy upřímné – a také co v tomto světě představuje postava Stevarda; nakolik se postavy během uvedeného času mění, atd. Scénograf Míra Král chválil magicko-realistickou scénografii; nesporně kvalitní byla úprava původního textu i všechny tři herecké výkony (třebaže tu a tam skřípala souhra expresivního Lingvisty a podehraného Buldozera). Samotné představení bylo celkově vnímáno jako zdařilé, dramaturgicky odvážné a v kontextu venkovského amatérského divadla ne zcela běžné. Z těchto důvodů udělila porota Jakubu Pilařovi cenu za

dramaturgickou úpravu, scénografii a režii a inscenaci Klub nominovala do programu letošního Krakonošova divadelního podzimu.

Páteční večer byl slavnostní – nejenže dorazilo množství významných osobností (senátor Jaroslav Zeman, starosta Josefova Dolu Jiří Slanař a místostarostka Olga Ferklová, zástupci SČDO Josef Hejral, Svatava Hejralová a Marcela Škodová – ti všichni přáli přehlídce i zúčastněným souborům „zlomte vaz“ a divákům „příjemnou zábavu“), ale hlavně byl sál zaplněný do posledního místa diváky, kteří přišli podpořit místní soubor a zhlédnout **premiéru (!) Tajemného hradu v Karpatech Julese Verna, kterou režíroval Karel Stuchlík**. Zvolená dramatizace Víta Peřiny je původně určena pro loutkové divadlo, staví na parodickém principu podobně jako stejnojmenný český film, lehce si dobírá operní svět a nabízí možnost pro tvůrce i diváky okouzlovat se rozličnými technickými vynálezy. Josefodolské scéně dominuje projekční plátno („stříbrné plátno... no prostě kus hadru“, jak se praví v představení), na něž se promítá tu více, tu méně zdařilé animace prostředí, situací i částí děje za zvuku ragtime, který by měl evokovat svět němých grotesek; je škoda, že inscenace nepřejímá jeho tempo, neboť pomalost a jistá stereotypnost je (prozatím) záparem výsledného tvaru. Režisér také rezignoval na operní stylizaci, a tak všechny předepsané písně jsou recitovány; pravda, jejich texty tu a tam připomínají obrozenecké veršičky, a tak se nabízí si s nimi v tomto duchu pohrát (navíc ve venkovském prostředí by to působilo obzvláště pikantně), ale jejich zpracování by slušela větší míra invence a nadhledu. Chyběl také jednotný herecký styl, vedle Radima Podrazkého, stavějícího na velkých operních gestech a přehnaném patosu, je na hranici civilnosti např. představitelka průvodkyně Jana Řeřichová; přesto se dva z herců dočkali čestného uznání, a to David Merk za starostu Kolce a Karel Stuchlík ml. za Orfanika – jejich herecké kreace byly nejpřesnější. Kladem inscenace jsou jednoznačně kostýmy (cena pro Hanu Stuchlíkovou) a s vtípem pojednané rekvizity. Sluší se zdůraznit, že josefodolská inscenace vznikala za těžkých podmínek a byla nazkoušena prakticky během tří měsíců – a obdivuhodný je také fakt, že soubor s psychologicko-realistickou tradicí se pustil do zcela nových dramaturgicko-inscenačních vod.

„Komedie, která vás zaručeně pobaví a rozesměje“ **Natěrač Donalda Churchilla v podání souboru Vojan – Mladá Haluz Desná** rovněž brázdil v minulé sezóně česká jeviště, seč mohl, a našel své místo i v programu Jiráskova Hronova (recenze viz Zpravodaj JH - <http://www.amaterskascena.cz/images/upload/clanky-prilohy/zpravodaj-06-20-web-i5f8d.pdf> - strana 6). Repríza na josefodolské přehlídce se těšila

velkému zájmu diváků místních i přespolních a dostála své dobré pověsti. Bylo evidentní, že režisérka Vladka Kodůusková (cena za režii) promyšleně a cíleně pracovala s motivacemi, charaktery postav i dramatickou situací, osvědčila smysl pro rytmus i pointování dialogů. Vedla herce k hyperbolizaci postav, což je zřejmé především u Lukáše Frydrycha (cena za herecký výkon); jeho natěrač a amatérský herec Kamil srší energií a od začátku nasazuje vražedné tempo – což ale časem přechází ve stereotyp a vede k úvaze, jestli méně by nebylo více; pak by totiž kromě zprávy o jedné nevěře a angažování herce do role podváděného manžela v rámci jejího utajení vystoupily jemnější nuance, např. až dojemné okouzlení divadlem, jež Kamil prožívá a jež – takřka proti její vůli – přenáší na Sandru v podání Lenky Dvořákové (čestné uznání za herecký výkon). Problematické je pojetí třetí postavy této bulvární komedie (Eva je obsazena podstatně mladší herečkou, než s jakou počítá scénář, a její motivace je znejasněna mimo jiné kostýmem) a inscenaci by nesporně prospěla práce s časovou tísní, zejména ve druhé polovině. Inscenace Natěrač souboru z Desné byla doporučena do programu KDP ve Vysokém nad Jizerou.

Nedělní dopoledne patřilo pohádce; **Hodkovické amatérské divadlo přivezlo pohádku Čmelák Brundibár pátrá, radí, informuje aneb Co se děje na louce z pera své vůdčí osobnosti, autorky a režisérky Dariny Martinovské.** Barevná pohádka o tom, co se děje na louce v průběhu jednoho roku, zřetelně inspirovaná Karafiátovými Broučky, byla prezentována čtyřmi (loutko)herci; úvod byl přehlídkou kreativity a radosti ze hry, situace představování nápaditě udělaných hmyzích hrdinů včetně zvukového doprovodu si užívali účinkující i diváci. Bohužel nadále představení trpělo jistou nerozhodnutostí. Nebylo zcela zřetelné, o čem chtějí hodkovičtí vlastně hrát; inscenaci by prospělo přesné vystavění jednotlivých minipříběhů – nalezení miminka nemá pointu, Cvrčkovo závěrečné hledání, kam se uchýlit před zimou, není připraveno, o tom, že proběhne cirkusová produkce, se mluví, ale neodehraje se, atd.; to vše, zdá se, vzniklo škrty v původním, nikoli nezajímavém scénáři – a taky přílišnou soustředěností na slovo, nikoli na jednání. Také by bylo dobré přesně definovat identifikační postavu (titulní čmelák Brundibár má příliš povšechný charakter na to, aby se s ním mohl divák, ať už dětský či dospělý, ztotožnit) a souboru by prospěla spolupráce s režisérem orientovaným na činohru – ale Darina Martinovská (čestné uznání za realizaci loutek) má nesporně cit pro loutkové divadlo a hodkovický soubor dispozice pro jeho realizaci.

Jiří Hlávka je mnoho let stálíci v opomíjeném a nesmírně obtížném oboru zvaném divadlo jednoho herce; začínal v polovině devadesátých let v Karlových

Varech Gogolovými *Bláznovými zápisky* či vlastní výpovědi o posedlosti divadlem *Cyrano a...* V roce 2015 představil divákům svůj **majstrštyk Co vyprávěl Sepp Jörgen na motivy novely Viktora Dyka Krysař**. V tomtéž roce se s ním zúčastnil národní přehlídky divadla jednoho herce v Kaznějově a nesoutěžně KDP ve Vysokém nad Jizerou, v roce 2017 celostátní přehlídky seniorského divadla v České Třebové – a konečně Jiráskova Hronova, kam byl doporučen z Kaznějova a nominován z České Třebové (hronovská recenze viz strana 5 -

<http://www.amaterskascena.cz/images/upload/clanky-prilohy/zpravodaj05-web-auenm.pdf>). Také v Josefově Dole předvedl herecký výkon takřka profesionální a přes lehkou zdravotní indispozici vtáhl i diváky, kteří v divadlo jednoho herce neměli původně příliš důvěru. Porota ocenila dramaturgii a její důraz na společenský rozměr, projevující se např. ve ztělesnění postav radních města Hammeln, fakt, že jsme byli svědky dramatického oblouku, a také zvukovou stránku inscenace, která byla, na rozdíl od téměř všech dalších josefodolských představení, bezchybná.

Program, jež ještě před začátkem přehlídky opustily ze zdravotních důvodů dva další soubory a v němž tím pádem zela díra zvíci většinu soboty, byl doplněn intenzivním seminářem scénografa Miroslava Krále a koncertem středověké, renesanční a barokní hudby. Končilo se optimisticky s tím, že příští ročník Josefodolského divadelního jara proběhne v obvyklém termínu, nikoliv uprostřed léta...

Petra Richter Kohutová